

3. Segédanyag – Fogyasztói tudatosság a mindennapokban

Vajon te is tudatos vásárló vagy?

Ha a következő kijelentések igazak rád, akkor bizonyosan igen.

- Ismered a fogyasztói jogaidat és élsz is velük.
- Tájékozott és körültekintő vagy vásárlás során. Több terméket is megvizsgál, összehasonlítod azok árát és minőségét.
- Tudod, hogy mit akarsz, és azt veszed meg, amire tényleg szükséged van. Nem a reklámok hatására vásárolsz.
- Választásod során odafigyelsz a saját és a környezeted egészségére is. Például olyan termékeket veszel, amik újrahasznosított alapanyagokból vagy ökológiai gazdálkodásból származnak. Megnézed a terméken található megjelöléseket, információkat.
- Nem vásárolsz hamis vagy hamisított termékeket.
- Kerülsz a túlfogyasztást.

Fontos!

Vásárlás előtt mindig vizsgáld meg a terméket, amennyire csak lehetséges! Számos problémát megelőzhetsz, ha már a vásárlás előtt felfedezed, hogy a terméknek van-e valamilyen hibája. Jogodban áll elvárni, hogy a termék teljesítse a következő követelményeket:

- feleljen meg a reklámban, csomagoláson leírtaknak,
- legyen biztonságos,
- legyen megfelelő minőségű,
- legyen alkalmas rendeltetésszerű használatra,
- ne legyen sérült.

Ha a fenti feltételek valamelyike nem teljesül, panaszt tehetsz az eladónál.

Hamisítás

Sajnos hazánkban is nagy gondot okoznak a hamisított termékek, így amennyiben például piacon vagy utcán vásárolunk, fontos, hogy kellő körültekintéssel járjunk el. A hamis termékek általában az eredetnél jóval silányabb minőségűek, ám olykor még így is csábítóak a vásárlók számára. De miért is óvakodjunk a hamis termékek megvételétől? A hamisított termékek származása, előállítási körülményei, összetevői ismeretlenek, legtöbbször gyenge minőségűek, sőt, bizonyos termékkategóriák esetében komoly veszélyt is



jelenthetnek a fogyasztók egészségére, valamint a környezetre. A hamis gyógyszer például kevesebb vagy több hatóanyag-tartalma miatt súlyosbíthatja a beteg állapotát. A hamis élelmiszer pedig akár mérgezést vagy allergiát is okozhat. A hamis kozmetikum szintén allergiás tüneteket idézhet elő.

Érdekes adatok a hamisításról

A hamisított termékek megvétele miatt az Európai Unióban működő vállalkozások vesztesége évente mintegy 56 milliárd eurót tesz ki.

2018-ban az Európai Unió határain majdnem 250 milliárd forint értékű hamisított árut foglaltak le. Legnagyobb arányban cigarettát és játékokat, továbbá csomagolóanyagokat, címkéket, cédulákat, matricákat és ruhákat koboztak el a hatóságok.

Hogyan ismerhetjük fel a hamis árut?

- Gyanúra adhat okot, ha az áru feltűnően olcsó. Járj utána, mi lehet ennek az oka. Lehet, hogy hamis termékkel van dolgod?
- Figyelj az árusítás helyére! Eredeti termékeket ugyanis ritkán árulnak például utcán vagy rossz állapotú raktárakban.
- A megmunkálás, kivitelezés látható minőségi problémái (pl. elmosódott feliratok, az ismerttől eltérő színárnyalatok használata, helyesírási hibák, címkék, csomagolás, hiányosságai, eltérő anyag használata) is segíthetnek annak eldöntésében, hogy valóban jogtiszt, eredeti termékkel vagy csak annak utánzatával van dolgod.
- Valamely szokásos tartozék, pl. magyar nyelvű használati útmutató, kezelési kézikönyv, jótállási jegy hiánya is gyanúra adhat okot.
- Hamis termékek esetén gyakran nem tüntetik fel a gyártási helyet vagy származási országot vagy a kapcsolattartási adatokat (gyártó vagy forgalmazó), ezért vizsgálj meg ezek meglétét vásárlás előtt.

Mit tegyünk, ha hamis terméket vásároltunk?

Fontos tudni, hogy ha egy piacon megvásárolt termékről derül ki, hogy hamisított, kevés esélyünk van jogaink érvényesítésére, hiszen ezek a kereskedők az esetek többségében nem adnak blokkot, számlát, így nem tudjuk őket sem megtalálni, sem pedig a vásárlást igazolni.

Amennyiben egy boltban vásárolt termék esetében merül fel a hamisítás gyanúja, mindenképpen vissza kell vinni és a kereskedővel egyeztetni az áru kicseréléséről. Ha a közvetlen egyeztetés nem vezet eredményre, érdemes felkeresni a fogyasztóvédelmi hatóságot. Ezekben az esetekben a hatóság segít a panaszosoknak felvenni a kapcsolatot a márka képviselőivel vagy a márkavédelmi egyesületekkel, amelyek szakértői szakvéleményt tudnak adni arra vonatkozóan, hogy a panaszolt termék hamisítvány-e.

Hogyan takarékoskodhatunk a mindennapokban?

Előfordult már, hogy olyan dolgokat is megvettél, amelyekre egyébként nem is volt szükséged? Megesett már, hogy reklámok hatására vásároltál?

Ha szeretnél tudatos fogyasztóként dönteni, készíts bevásárló listát! Ez ugyanis a legjobb megoldás, hogy biztosan ne ess a reklámok áldozatául és csak azokat a termékeket vásárolj meg, melyekre tényleg szükséged van.

A havi kiadások megtervezésénél ajánlatos költségvetést készíteni, így elkerülve a felesleges költségeket. Ez a megoldás egyébként arra az esetre is segítséget jelenthet, ha épp gyűjtünk valamire, így ugyanis könnyedén ki tudjuk számolni, mekkora összeget kell havonta félretenni ahhoz, hogy meg tudjuk venni a kívánt terméket.

Segítheted a környezetet és az emberi közösséget is

Tudatos fogyasztóként néhány egyszerű dologra odafigyelve sokat tehetsz környezet egészségéért. Lássuk, mik is ezek...

- Vásárolj újrahasznosított termékeket és gyűjtsd te is szelektíven a hulladékot!
- Kerüld a túlsomagolt termékeket! Érdekes tény, hogy csak az európaiak évente 4000 Eiffel-torony súlyának megfelelő csomagolóanyag-hulladékot termelnek.
- Vásárolj Öko-címkével vagy más hasonló jelzéssel ellátott termékeket.

Tudatos fogyasztói döntéseddel nem csak a környezetet, de az emberi társadalmat is segítheted. Egy felmérés szerint a vásárlók 82%-a számára sokat jelent az eladó vállalkozás társadalmi felelősségvállalása, azaz a fogyasztókat érdekli, hogy a cégek hogyan bánnak a dolgozóikkal, milyen hatással jár a cég működése a környezetre. Egy etikusan működő vállalkozástól sokkal szívesebben vásárolnak az emberek. Így számos nagyvállalat döntött úgy, hogy a kötelező előírásokon túl, szigorúbb követelményeknek megfelelően működnek. Mindig nézz utána, hogy kitől vásárolsz!